

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เรื่อง การกำหนดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
ที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่(สปช) ๕๗๒/๒๕๕๗

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

กราบเรียน ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้
ลงมติตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค ตามข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗
ข้อ ๘๐ วรรคสาม (๑๘) คณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นางสาวสารี อ๋องสมหวัง	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิทยา กุลสมบูรณ์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายเจริญศักดิ์ ศาลากิจ	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายทรงชัย วงศ์สวัสดิ์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. นายอุดม เฟื่องฟุ้ง	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์	โฆษกกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. นายนิพนธ์ นาคสมภพ	โฆษกกรรมการ คนที่สอง
๙. นายจิติ วุฑฒิโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์	กรรมการ
๑๑. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	กรรมการ
๑๒. นายวรรณชัย บุญบำรุง	กรรมการ
๑๓. พันเอก สิริวิชัย นาคทอง	กรรมการ
๑๔. นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ	กรรมการ
๑๕. นางอุบล หลิมสกุล	กรรมการ
๑๖. นายวินัย ดะห์ลัน	เลขานุการคณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง การกำหนดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สารี อ่องสมหวัง

(นางสาวสารี อ่องสมหวัง)

ประธานกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๖

สำเนาถูกต้อง

(นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

ชยุตม์ /ร่าง
รินรดา / พิมพ์
เจษ /ตรวจ

สารบัญ

	หน้า
รายงานคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค สภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดให้มีองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๒
๒. ประเด็นการศึกษา	๒
๓. วิธีการพิจารณาศึกษา	๓
๔. สรุปผลการพิจารณา	๔
๕. ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปและแนวทางการดำเนินงานที่นำเสนอ สภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณา	๖
ภาคผนวก	
ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาชุดที่ผ่านมา	

รายงาน

คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค สภาปฏิรูปแห่งชาติ

พิจารณาศึกษาเรื่อง

การกำหนดให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ

ตามที่ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค ตามข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๐ วรรคสาม (๑๘) โดยมีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง การกำหนดให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาให้สภาปฏิรูปแห่งชาติทราบตามข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๐ วรรคท้าย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

บทบัญญัติมาตรา ๕๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดเนื้อหาสิทธิผู้บริโภคและการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค โดยเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และยังเป็นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีหน้าที่ ๒ ประการ ได้แก่ ๑) การให้ความเห็นในการประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และ ๒) การให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค ภาคประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคควรมีโอกาสให้ความเห็น หากรัฐจะออกกฎหมายเพื่อมาใช้บังคับแก่ตน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้วางหลักการเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับก่อนไว้ในมาตรา ๖๑ โดยให้คุ้มครองสิทธิผู้บริโภคในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง สิทธิในการร้องเรียน เพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิในการรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และความในวรรคสอง ได้กำหนดให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ได้เพิ่มเติมให้รัฐมีหน้าที่ในการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าว และให้องค์การมีอำนาจในการตรวจสอบการกระทำหรือละเลยการกระทำที่เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย

ทั้งนี้ องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ได้มีการผลักดันจากองค์กรพัฒนาเอกชน และเครือข่ายประชาสังคมที่ทำงานด้านสิทธิผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง โดยความมุ่งหมายให้องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกลไกสำหรับการขับเคลื่อนการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคของภาคประชาชน

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาชุดที่ผ่านมา และผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖ แต่ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ ๒๐ รัฐบาลได้ประกาศยุบสภา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ และเกิดการรัฐประหารวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๑. หลักการและเหตุผล

โดยที่เป็นการปฏิรูปประเทศด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำความไม่เป็นธรรม ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค สนับสนุนให้ผู้บริโภคแสดงความคิดเห็นและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการเพื่อสร้างผลิตผลด้านคุณภาพสู่สังคม ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ จึงได้บัญญัติให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย สมควรตรากฎหมายจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ประเด็นการศึกษา

ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารก่อกำเนิดแนวโน้มการเปิดเสรีการค้าสินค้าและบริการอันเป็นผลจากการผลักดันของการเจรจาในองค์การการค้าโลก ทำให้มีการค้าขายสินค้าและบริการข้ามพรมแดนมากขึ้น รูปแบบของการค้าปลีกซึ่งพัฒนาไปสู่รูปแบบของการขายตรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการค้าทางอินเทอร์เน็ต หรือการค้าโดยผ่านนายหน้าที่ดี ทำให้งานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคซับซ้อนมากขึ้น การพัฒนานโยบายและมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมจึงเป็นสิ่งที่เร่งด่วนอย่างยิ่ง

การคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยในปัจจุบันยังอ่อนแอ กลุ่มผู้บริโภคในประเทศมีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่มีการรวมตัวกัน ก่อปรกักระบวนกรทางกฎหมายที่ใช้คุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภคยังไม่มี ความเข้มแข็งพอที่จะให้ผู้บริโภคมั่นใจได้ว่า จะได้รับการชดเชยค่าเสียหายดังที่ควรจะเป็น ทำให้ทางออกในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมของผู้บริโภคจึงต้องพึ่งพาสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ แต่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีผลเฉพาะกับสินค้าหรือบริการบางประเภทที่มีการแข่งขันในตลาด ทำให้การรักษาภาพพจน์ที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาฐานลูกค้า แต่สำหรับสินค้าหรือบริการบางประเภทที่มีลักษณะผูกขาด การหาทางออกโดยกระบวนกรร้องผ่านสื่อจะไม่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบต่อนักค้าหรือบริการมากขึ้นแต่อย่างใด

การพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยต้องพึ่งพาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มผู้บริโภคเองด้วย โดยภาครัฐควรมีบทบาทในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย รวมทั้งกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนผู้ประกอบการและองค์กรเอกชนเองก็มีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ประกอบการจะมีบทบาทในการพัฒนามาตรฐานสินค้า และการประกันคุณภาพของสินค้าของตนเองโดยสมัครใจ ซึ่งจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างฐานลูกค้าระยะยาว สำหรับองค์กรเอกชนนั้น ควรมีการรวมตัวกันมากขึ้น โดยการปรับเป้าหมาย วิธีการในการดำเนินงานให้สอดคล้องกัน และมีการกำหนดหัวข้อในการรณรงค์หรือผลักดันร่วมกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างพลังผู้บริโภค และกระตุ้นให้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูปประเทศด้านการคุ้มครองผู้บริโภค อันเป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรม ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค และเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ เพื่อสร้างผลิตผลด้านคุณภาพสู่สังคม ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ จึงควรมี องค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และ ให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ โดยมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้าง บทบาทของผู้บริโภคให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม

๓. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่ององค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ โดยศึกษาจากร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาชุดที่ผ่านมา ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจากหน่วยงาน องค์กร ภาค ประชาชน รวมทั้งบุคคลผู้มีประสบการณ์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยได้เชิญหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม กับคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ดังนี้

- ๑) นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
- ๒) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- ๓) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- ๔) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
- ๕) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ๖) หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ๗) สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๘) มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค
- ๙) สมาคมพิทักษ์ประโยชน์ผู้บริโภค
- ๑๐) สหพันธ์องค์กรผู้บริโภค
- ๑๑) ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน
- ๑๒) คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ภาคประชาชน

ในการนี้ คณะกรรมการ และตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- ๑) ควรเร่งดำเนินการผลักดันองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค เพราะผ่านการพิจารณา เห็นชอบของรัฐสภามาถึง ๒ รัฐบาล
- ๒) การปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคควรสนับสนุนการจัดการผูกขาดในการผลิตสินค้าและบริการโดยให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม
- ๓) ควรมีมาตรการให้ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการทั้งในระดับพื้นฐานและข้อมูลเชิงลึกที่เพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริโภค

๔) ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

๕) ควรมีการกำหนดมาตรการการไกล่เกลี่ยที่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค เพื่อเป็นการลดจำนวนการดำเนินคดีเกี่ยวกับผู้บริโภค

๖) การปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคหรือการกำหนดให้มีองค์กรใด ๆ เกี่ยวกับผู้บริโภคควรยึดถือผลประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นสำคัญ หากการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความซ้ำซ้อนกัน ก็ควรมีการตั้งกรรมการร่วมกันและมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน

๗) การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของหน่วยงานภาครัฐเป็นการดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมายทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคเกิดความล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้นควรมีองค์กรที่เป็นอิสระจากภาครัฐช่วยสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๘) พระราชบัญญัติฉบับนี้มีประโยชน์ต่อภาคธุรกิจในการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพของภาคธุรกิจเพื่อแข่งขันในต่างประเทศ

๙) หากพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคมีผลบังคับใช้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวด้วย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มีมติร่วมกันให้เสนอร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อผลักดันให้ออกเป็นกฎหมายมีผลบังคับใช้ต่อไป

๔. สรุปผลการพิจารณา

จากการที่คณะกรรมการได้ศึกษา และพิจารณาการกำหนดให้มีองค์กรเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ โดยศึกษาจากร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาชุดที่ผ่านมา ตลอดจนได้มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจากหน่วยงาน องค์กร ภาคประชาชน รวมทั้งบุคคลผู้มีประสบการณ์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น

คณะกรรมการเห็นว่า เพื่อเป็นการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินงานได้อย่างอิสระ ปราศจากการครอบงำจากหน่วยงานของรัฐ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการคุ้มครองผู้บริโภคและเสริมสร้างบทบาทของผู้บริโภคให้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรม ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค และเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการเพื่อสร้างผลิตผลด้านคุณภาพสู่สังคม อันจะส่งผลทำให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงขอเสนอให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคโดยมีหลักการของกฎหมาย ดังนี้

๑) หลักการความเป็นอิสระขององค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

- กำหนดให้จัดตั้งเป็นองค์การอิสระ โดยให้เป็นนิติบุคคลที่มีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระจากหน่วยงานของรัฐทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการ และบทบาทหน้าที่ขององค์การ

- กำหนดให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการในแต่ละปี ให้เพียงพออย่างเป็นอิสระ

๒) มีการบริหารที่เป็นอิสระ โดยคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระ เป็นผู้แทนของผู้บริโภค

- ให้มีคณะกรรมการประกอบไปด้วย กรรมการจำนวน ๑๕ คน โดยจำนวน ๗ คน มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา คัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้แทนองค์กรผู้บริโภคเจ็ดด้าน ด้านละหนึ่งคน ได้แก่ ๑) ด้านการเงินและการธนาคาร ๒) ด้านการบริการสาธารณะ ๓) ด้านที่อยู่อาศัย ๔) ด้านบริการสุขภาพ ๕) ด้านสินค้าและบริการทั่วไป ๖) ด้านสื่อสารและโทรคมนาคม ๗) ด้านอาหาร ยา หรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ และให้คัดเลือกกันเองจากผู้แทนองค์กรผู้บริโภคเขตอีกจำนวน ๘ คน โดยกำหนดให้คำนึงถึงสัดส่วนของจำนวนกรรมการที่เป็นเพศหญิงและชายให้ใกล้เคียงกัน

- ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งงานขององค์การ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างในองค์การ โดยคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้แต่งตั้งเลขาธิการ

๓) ให้คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ๆ อาทิ

(๑) ให้ความเห็นในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

(๒) ตรวจสอบการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

(๓) ดำเนินการและสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นจริง

(๔) สนับสนุนการใช้สิทธิร้องเรียนหรือการดำเนินคดีของผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย รวมถึงไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการอาจส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาให้พนักงานอัยการดำเนินคดีตามที่อัยการสูงสุดเห็นสมควรได้หากเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคโดยรวม

(๕) การให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ

(๖) การส่งเสริมการศึกษาและการวิจัย รวมถึงการให้มีการประเมินการดำเนินงานขององค์การ การกำหนดนโยบายและการกำกับดูแลการดำเนินการอนุมัติแผนงาน และการออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับองค์กร

๔) องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคนี้จะไม่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย จึงไม่มีภารกิจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่มีอยู่เดิม

โดยองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคจะทำหน้าที่ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะต่อกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค สนับสนุนการวิจัยทางวิชาการ และผลักดันให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนมีความเข้มแข็ง ช่วยประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ภาคธุรกิจ องค์กรเครือข่ายภาคประชาสังคม นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๕) การตรวจสอบองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคโดยเฉพาะในร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ... ได้บัญญัติให้มีการตรวจสอบไว้ดังนี้

(๑) หากคณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบ ให้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี เสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน และขอให้มาชี้แจงได้ด้วย

(๓) ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้เงินขององค์การ

(๔) จัดให้มีการประเมินผลโดยสถาบันหรือองค์กรที่เป็นกลางทุก ๓ ปี โดยต้องแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การพัฒนาองค์การและด้านการสนับสนุนจากประชาชน

๕. ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูปและแนวทางการดำเนินการที่นำเสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา

จากการศึกษาและพิจารณาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการเห็นว่า การคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยในปัจจุบันยังอ่อนแอ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงสิทธิที่พึงมีของผู้บริโภค อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังคงดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ โดยไม่มีการดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกัน ทำให้เกิดความล่าช้าในการช่วยเหลือผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อน

การพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มผู้บริโภคเองด้วย โดยเฉพาะกลุ่มบริโภคก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนให้การคุ้มครองผู้บริโภคมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การกำหนดให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองที่เป็นอิสระจากหน่วยงานรัฐ เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีตัวแทนผู้บริโภค ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค จะส่งผลทำให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อเป็นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค สภาปฏิรูปแห่งชาติ จึงมีข้อเสนอที่สามารถดำเนินการได้โดยเร็ว (Quick Win) ดังนี้

๕.๑ ขอให้ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติเห็นชอบในหลักการการกำหนดให้มีพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... โดยมีหลักการต่าง ๆ ตามข้อ ๔ (สรุปผลการพิจารณา)

๕.๒ ขอให้ที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคดำเนินการร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติรับทราบ ก่อนนำเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ภาคผนวก

ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการ
คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ....
ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ
ร่วมกันของรัฐสภาชุดที่ผ่านมา

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

เหตุผล

โดยที่เป็นการปฏิรูปประเทศด้านการคุ้มครองผู้บริโภค อันเป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรม ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค และเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการเพื่อสร้างผลิตผลด้านคุณภาพสู่สังคม ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ จึงได้บัญญัติให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย สมควรตรากฎหมายจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครอง
ผู้บริโภค พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์การ” หมายความว่า องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“องค์กรผู้บริโภค” หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคล
หรือไม่ก็ตาม ที่มีวัตถุประสงค์และมีการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคโดยไม่แสวงหากำไรหรือรายได้
มาแบ่งปันกัน และต้องเป็นอิสระไม่ถูกจัดตั้งหรือตกอยู่ภายใต้อำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมของหน่วยงาน
ของรัฐหรือผู้ประกอบการ

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค
ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการภาครัฐหรือภาคเอกชน

“ผู้บริโภค” หมายความว่า ผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครอง
ผู้บริโภค

“รองประธานกรรมการ” หมายความว่า รองประธานกรรมการองค์การอิสระเพื่อ
การคุ้มครองผู้บริโภค

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า “องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” เป็นนิติบุคคลและมีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระจากหน่วยงานของรัฐ มีวัตถุประสงค์ให้ความเห็นในการตรา และการบังคับใช้กฎหมายหรือกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๖ ให้องค์การมีสำนักงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง

มาตรา ๗ กิจการขององค์การไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ เลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การต้องได้รับประโยชน์ทดแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๘ เงินและทรัพย์สินในการดำเนินงานขององค์การ ประกอบด้วย

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นการอุดหนุนเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการตามมาตรา ๓๕

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้โดยตรงเป็นรายปีจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี โดยรัฐบาลพึงจัดสรรให้เป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินงานขององค์การแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามบาทต่อหัวประชากร และในทุกสามปีให้มีการกำหนดจำนวนอัตราดังกล่าวเพิ่มขึ้นไว้ในพระราชกฤษฎีกาโดยปรับตามดัชนีค่าครองชีพ

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การ

(๕) รายได้อื่น

การรับเงินตาม (๓) และ (๕) ต้องไม่เป็นการกระทำที่อาจทำให้องค์การขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงาน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดหรือแย้งต่อวัตถุประสงค์ขององค์การ

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปตามมาตรา ๘ (๒) ให้องค์การเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปขององค์การไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี และในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาอาจขอให้เลขาธิการเข้าชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๐ รายได้ขององค์การไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง
กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

ทรัพย์สินขององค์การเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี
บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่องค์การได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ตามมาตรา ๘ (๓) หรือได้มาโดย
การซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากเงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๘ (๔) และ (๕) ขององค์การให้เป็นกรรมสิทธิ์
ขององค์การ

ให้องค์การมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน
ขององค์การ

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่องค์การได้มาโดยใช้เงินตามมาตรา ๘ (๑) และ (๒) ให้ตกเป็น
ที่ราชพัสดุ แต่องค์การมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ได้

มาตรา ๑๑ การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินขององค์การให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้องค์การจัดทำบัญชีตามหลักสากล และจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน
การบัญชี และการพัสดุขององค์การ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อย
หกเดือนต่อครั้ง

ให้องค์การจัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบดุลและบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชี
ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ในทุกรอบปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการ
แต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงิน
และทรัพย์สินขององค์การ และจัดทำรายงานผลเสนอต่อคณะกรรมการ

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี ให้องค์การทำรายงานประจำปีเสนอ
ต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบ โดยแสดงงบการเงินและบัญชีทำการที่ผู้สอบบัญชี
รับรองว่าถูกต้องแล้ว รายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานขององค์การในปีที่ล่วงมาด้วย

หมวด ๒

คณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการองค์การอิสระ
เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” ประกอบด้วย

(๑) กรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะกรรมการสรรหาได้คัดเลือกจากผู้แทนองค์กรผู้บริโภค
ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้านละหนึ่งคน โดยในจำนวนดังกล่าวต้อง
คำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

(ก) ด้านการเงินและการธนาคาร

(ข) ด้านการบริการสาธารณะ

(ค) ด้านที่อยู่อาศัย

(ง) ด้านบริการสุขภาพ

(จ) ด้านสินค้าและบริการทั่วไป

(ฉ) ด้านสื่อสารและโทรคมนาคม

(ช) ด้านอาหาร ยา หรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ

(๒) กรรมการจำนวนแปดคนซึ่งเลือกกันเองจากผู้แทนองค์กรผู้บริโภคเขตตามมาตรา ๑๖ วรคหนึ่ง (๓) (ข)

เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการครั้งแรก ให้กรรมการตามวรรคหนึ่ง เลือกกันเอง เป็นประธานกรรมการและรองประธานกรรมการหนึ่งคน

ให้เลขธิการเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ และเลขธิการอาจแต่งตั้งพนักงานหรือ ลูกจ้างขององค์กรไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้

มาตรา ๑๓ กรรมการตามมาตรา ๑๒ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้มีการเสนอชื่อผู้แทนที่จะรับเลือก

เป็นกรรมการ

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๔) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๖) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะ

ร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๗) เป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ประกอบการ หรือภายในระยะเวลาสามปีก่อนวันได้รับการเสนอ ชื่อเป็นผู้แทนที่จะรับเลือกเป็นกรรมการเคยมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว

(๘) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง

(๙) เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๑๐) เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเกินกว่าสองคณะ

มาตรา ๑๔ ในการแต่งตั้งกรรมการ ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) นายกสภานายความ
- (๒) อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
- (๓) นายกสภาคมนำสตรีพัฒนาชุมชนไทย
- (๔) ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- (๕) ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
- (๖) นายกสภาคสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย
- (๗) ประธานสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนในพระบรมราชูปถัมภ์
- (๘) ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

- (๙) เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา โดยมีเลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหาและให้ห้องคํารทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา

ในกรณีที่กรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่เหลืออยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าคน

คณะกรรมการสรรหาต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง และกรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการสรรหามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ตลอดจนดำเนินการอื่นใดตามมาตรา ๑๖
- (๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสรรหามอบหมาย

มาตรา ๑๖ การเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ประกาศกำหนดพื้นที่ของประเทศออกเป็นแปดเขต โดยให้กรุงเทพมหานครเป็นหนึ่งเขต ส่วนเขตอื่น ๆ ให้กำหนดพื้นที่ตามแนวเขตจังหวัดที่ติดต่อกันโดยมีจำนวนประชากรใกล้เคียงกัน

(๒) จัดให้องค์กรผู้บริโภคนั้นจะประสงค์จะเสนอผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการมาขึ้นทะเบียน โดยองค์กรผู้บริโภคนั้นจะต้องมีการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นที่ประจักษ์ในเขตพื้นที่ที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนดตาม (๑) อย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี ในวันที่ขอขึ้นทะเบียน

(๓) จัดให้องค์กรผู้บริโภคตาม (๒) เสนอชื่อผู้แทนที่จะรับเลือกเป็นกรรมการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(ก) กรรมการด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) ในด้านใดด้านหนึ่งจำนวนหนึ่งคน โดยผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านที่มีการเสนอ

(ข) กรรมการเขตตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๒) จำนวนหนึ่งคน โดยในวันที่ได้มีการเสนอชื่อ ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้ที่มีผลงานและประสบการณ์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรผู้บริโภคที่เสนอมาหรือองค์กรผู้บริโภคอื่นที่ขึ้นทะเบียนในเขตเดียวกัน

(๔) คัดเลือกกรรมการด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) จากรายชื่อผู้แทนองค์กรผู้บริโภคตาม (๓) (ก) จำนวนด้านละหนึ่งคน ทั้งนี้ ให้บุคคลผู้ได้รับคะแนนลำดับรองลงไปจำนวนสิบคนแรกของแต่ละด้านเป็นผู้ได้รับการบรรจุในบัญชีรายชื่อสำรองของแต่ละด้านนั้น ๆ

(๕) จัดให้ผู้แทนองค์กรผู้บริโภคตาม (๓) (ข) เลือกกันเองในแต่ละเขตให้ได้จำนวนเขตละหนึ่งคน ทั้งนี้ ให้บุคคลผู้ได้รับคะแนนลำดับรองลงไปจำนวนสิบคนแรกของแต่ละเขตเป็นผู้ได้รับการบรรจุในบัญชีรายชื่อสำรองของแต่ละเขตนั้น ๆ

เมื่อคณะกรรมการสรรหาได้รับขึ้นทะเบียนองค์กรผู้บริโภคตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เป็นอันใช้ได้การวินิจฉัยของศาลในภายหลังว่าการขึ้นทะเบียนนั้นเป็นการไม่ชอบ ไม่ให้มีผลกระทบต่อ การที่คณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ศาลมีคำวินิจฉัย

องค์กรผู้บริโภคใดที่ถูกปฏิเสธการขอขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้แต่การฟ้องคดีดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ต้องระงับหรือชะลอการดำเนินการเสนอชื่อหรือ การคัดเลือกกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ได้รับความเสียหายจากการคัดเลือกตาม (๔) หรือ (๕) อาจยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองได้ แต่ไม่เป็นเหตุให้ต้องระงับหรือชะลอการดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เว้นแต่ศาลปกครองจะมี คำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ หากศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใด ๆ อันเป็นผลให้บุคคล ที่ได้รับการคัดเลือกขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือได้รับการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ สรรหาประกาศกำหนด ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความโปร่งใสและความเป็นธรรมในการสรรหา

มาตรา ๑๗ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า กรรมการ ซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๓

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ เพราะเหตุประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้บุคคลในบัญชีรายชื่อสำรอง ในด้านเดียวกันนั้นตามมาตรา ๑๖ (๔) หรือของเขตเดียวกันนั้นตามมาตรา ๑๖ (๕) แล้วแต่กรณี ซึ่งได้รับคะแนน ในลำดับถัดไปเข้าดำรงตำแหน่งแทน หากไม่มีผู้ที่ได้รับเลือกในลำดับถัดไปให้ดำเนินการ

เลือกใหม่ตามมาตรา ๑๖ ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นกรรมการตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) ต้องให้ได้สัดส่วนของเพศตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) ด้วย และให้ผู้ที่ได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะไม่ดำเนินการเลือกก็ได้

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑

(๒) ตรวจสอบการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและรายงานไปยังหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ และอาจรายงานเรื่องดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎร หรือวุฒิสภา รวมทั้งเผยแพร่เรื่องดังกล่าวต่อสาธารณชน ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดังกล่าว รายงานผลการพิจารณาและการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาอันสมควร

(๓) ดำเนินการและสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นจริง หรือแจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค ในการนี้จะระบุชื่อสินค้าหรือบริการหรือชื่อของผู้ประกอบการด้วยก็ได้

(๔) สนับสนุนการใช้สิทธิร้องเรียนหรือการดำเนินคดีของผู้บริโภคและองค์กรผู้บริโภค ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบการ และดำเนินการให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

(๕) ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง เพื่อพิทักษ์สิทธิผู้บริโภคจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการอาจส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาแต่งตั้งพนักงานอัยการดำเนินคดีตามที่อัยการสูงสุดเห็นสมควรได้ และในการดำเนินคดีนั้นให้พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย ทั้งนี้ การฟ้องและการดำเนินคดีดังกล่าว ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่รวมถึงความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

(๖) สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้บริโภค ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

(๗) ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัย รวมทั้งจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรผู้บริโภคหรือประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๘) จัดให้มีการประชุมสมัชชาขององค์กรผู้บริโภคอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อประเมินการดำเนินงานขององค์กร และติดตามตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภค

(๙) กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรให้เกิดการจัดการที่ดีและบรรลุวัตถุประสงค์ตามหน้าที่

(๑๐) อนุมัติแผนงานหลัก แผนการดำเนินงาน และแผนการเงินและงบประมาณประจำปีขององค์กร

- (๑๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์การในเรื่องดังต่อไปนี้
- (ก) การบริหารงานทั่วไปขององค์การ
  - (ข) การกำหนดเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการ
  - (ค) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้างและเงินอื่นของพนักงานและลูกจ้างขององค์การ
  - (ง) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงานและลูกจ้างขององค์การ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง
  - (จ) การบริหารและจัดการ การเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินขององค์การ รวมทั้งการบัญชี และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ
  - (ฉ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นของพนักงานและลูกจ้างขององค์การ
  - (ช) การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในขององค์การ
- (๑๒) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการ
- (๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
- ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญตามวรรคหนึ่ง (๑๑) (จ) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๐ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระ เป็นกลาง และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมขององค์การอย่างเคร่งครัด รวมทั้งต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนด้วย

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นสมควรตราและบังคับใช้กฎหมายหรือกฎ หรือกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ให้หน่วยงานดังกล่าวเสนอเรื่องนั้นต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณา และให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นโดยเร็ว หากคณะกรรมการไม่พิจารณาให้ความเห็นในระยะเวลาอันสมควรให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไปได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควร ให้เสนอความเห็นต่อหน่วยงานของรัฐให้มีการดำเนินการตราและบังคับใช้กฎหมายหรือกฎ หรือกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้

ให้หน่วยงานที่ได้รับความเห็นตามวรรคหนึ่งและวรรคสองรายงานผลการพิจารณาและการดำเนินการตามความเห็นนั้นต่อคณะกรรมการภายในระยะเวลาอันสมควร

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๔ อาจเชิญข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

ให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงาน ลูกจ้าง หรือบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ความร่วมมือแก่คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการดังกล่าว

มาตรา ๒๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการตามมาตรา ๒๔ รับผิดชอบประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพและการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ และแผนงานที่ได้จัดทำไว้ ให้องค์การจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามปี

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำโดยสถาบันหรือองค์กรที่เป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญ ในด้านการประเมินผลกิจการ โดยมีการคัดเลือกตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การประเมินผลการดำเนินการขององค์การจะต้องแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ในด้านประสิทธิภาพ ในด้านการพัฒนาองค์การ และในด้านการสนับสนุนจากประชาชน หรือในรายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการจะได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น

ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นเป็นการเฉพาะกาล จะจัดให้มีการประเมินเป็นครั้งคราวตามมาตรา นี้ ด้วยก็ได้

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี ตลอดจนอุปสรรค และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาภายในสามเดือน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน

นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาอาจขอให้กรรมการหรือเลขาธิการชี้แจง การดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาได้

หมวด ๓

เลขาธิการคณะกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๒๘ ให้มีเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งงานขององค์การ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างในองค์การ

ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งเลขาธิการจากบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมในการบริหารกิจการขององค์การ

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) มีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๓ ข. (๑) ถึง (๙)

(๒) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การ

(๓) เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๒๙ ให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อตำแหน่งเลขาธิการว่างลงและยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งเลขาธิการคนใหม่ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง

(๔) ไม่ผ่านการประเมินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมด

เท่าที่มีอยู่ เพราะเหตุประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๓๑ เลขาธิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการขององค์การให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การงบประมาณ และการบริหารด้านอื่นขององค์การ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย นโยบาย มติ ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๒ ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนขององค์การในกิจการขององค์การที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก แต่เลขาธิการจะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติงานในเรื่องใดแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๓ คณะกรรมการหรือกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๔ ดำเนินการเลือกคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการสรรหาและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสรรหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา

มาตรา ๓๕ ในวาระเริ่มแรกก่อนที่องค์การจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นทุนประเดิมตามมาตรา ๘ (๑) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของคณะกรรมการ การจัดตั้งองค์การ และการบริหารงานขององค์การ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งเลขาธิการตามมาตรา ๒๘ ให้ประธานกรรมการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ด้วย สำหรับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์การให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการเป็นครั้งแรกหลังจากที่ได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒